

Original Article

Effect of aqueous and alcoholic extracts of *Ziziphora clinopodioides* on apoptosis and alteration of caspase-3 and caspase-9 gene expression in anterior horn neurons of the spinal cord after sciatic nerve compression in male rats

Iman Abdolamir Abdolsamad Halaf^{ID1}, Maryam Tehranipour^{ID1*}, Homa Mahmodzadeh Akharat^{ID1}

ABSTRACT

Background and Aim: Caspase family genes promote degeneration and are involved in apoptotic processes. The *Ziziphora clinopodioides* from the mint family (Lamiaceae) is one of the plants strong with anti-inflammatory effects and involved in the process of nervous system repair. The present study aimed to determine the effects of aqueous and alcoholic extracts of *Ziziphora clinopodioides* on apoptosis and alteration of caspase-3 and caspase-9 gene expression after sciatic nerve compression in male rats.

Materials and Methods: In the present study, 24 male Wistar rats weighing 200-250 g were randomly assigned to four groups ($n=6$ in each group): control, compression, treatment with aqueous, and treatment with alcoholic extracts at a dose of 75 mg/kg. The extract was injected intraperitoneally on compression day and seven days later. After 28 days, samples were taken from the lumbar spinal cord subsequent to performing the perfusion method, and the samples were studied in two ways. Thereafter, in each group, total RNA was extracted from the lumbar spinal cord, cDNA was synthesized; subsequently, the expression changes in caspases-3 and caspases-9 were compared.

Results: Based on the results, the number of neurons significantly decreased in the compression group, as compared to that in the control group, and demonstrated a significant increase in the aqueous extract group, in comparison with the compression group. Furthermore, the amount of caspases-3 and caspases-9 expression increased significantly in the compression group, compared to that in the control group. Moreover, caspase-3 and caspase-9 gene expression increased in the aqueous extract group, as compared to that in the compression group ($P<0.001$).

Conclusion: It seems that, the extract of *Ziziphora clinopodioides* has neuroprotective effects due to its antioxidant and anti-inflammatory properties, as well as phenolic and flavonoid compounds, such as pulegone.

Keywords: Apoptosis, Degeneration, Neuron, *Ziziphora clinopodioides*

Citation: Abdolsamad Halaf IA, Tehranipour M, Mahmodzadeh Akharat H. [Effect of aqueous and alcoholic extracts of *Ziziphora clinopodioides* on apoptosis and alteration of caspase-3 and caspase-9 gene expression in anterior horn neurons of the spinal cord after sciatic nerve compression in male rats]. J Birjand Univ Med Sci. 2021; 28(3): 222-235. [Persian]

<http://doi.org/10.32592/JBirjandUnivMedSci.2021.28.3.101>

Received: March 8, 2021

Accepted: August 9, 2021

¹ Department of Biology, Islamic Azad University, Mashhad Branch, Mashhad, Iran

***Corresponding author:** Department of Biology, Islamic Azad University, Mashhad Branch, Mashhad, Iran

Tel: +989155110370

E-mail: maryam_tehranipour@mshdiau.ac.ir

بررسی اثر عصاره‌های آبی و الکلی گیاه کاکوتی (*Ziziphora clinopodioides*) بر روند آپوپتوز و تغییر بیان ژن‌های کاسپاز ۳ و ۹ نورون‌های شاخ قدامی نخاع پس از کمپرسیون عصب سیاتیک در رت‌های نر

ایمان عبد‌الامیر عبد‌الصمد حلاف^۱، مریم طهرانی پور^{۱*}، هما محمودزاده آخرت^۱

چکیده

زمینه و هدف: ژن‌های خانواده کاسپاز باعث پیشرفت دزیراسیون شده و در روندهای آپوپتوزی نقش دارند. گیاه کاکوتی با نام علمی *Ziziphora clinopodioides* از خانواده نعناعیان (Lamiacace) دارای اثرات ضد التهابی قوی می‌باشد. این پژوهش به منظور تعیین اثرات عصاره‌های آبی و الکلی گیاه کاکوتی بر روند آپوپتوز و تغییر بیان ژن‌های کاسپاز ۳ و ۹ پس از کمپرسیون عصب سیاتیک در رت‌های نر انجام شد.

روش تحقیق: در این مطالعه تجربی ۲۴ سر رت نر نژاد ویستار با وزن ۲۰۰-۲۵۰ گرم به صورت تصادفی به ۴ گروه ۶ تایی (کنترل، کمپرسیون و تیمار با عصاره‌های آبی و الکلی با دوز mg/kg ۷۵) تقسیم شدند. تزریق عصاره به صورت داخل صفاقی در روز کمپرسیون و ۷ روز بعد انجام شد. بعد از ۲۸ روز و انجام پروفیوژن از نخاع ناحیه کمری نمونه‌برداری گردید و نمونه‌ها در دو مسیر مورد بررسی قرار گرفتند. سپس در هر گروه از قطعه کمری نخاع، Total RNA استخراج و cDNA سنتر گردید و سپس تغییرات بیان ژن‌های کاسپاز ۳ و ۹ مقایسه شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که تعداد نورون‌ها در گروه کمپرسیون نسبت به کنترل کاهش معنادار و در گروه عصاره آبی نسبت به کمپرسیون افزایش معنادار نشان داد. میزان بیان ژن کاسپاز ۳ و ۹ نیز در گروه کمپرسیون نسبت به کنترل افزایش معنی‌داری داشته است. در گروه تیمار با عصاره الکلی میزان بیان ژن کاسپاز ۳ و ۹ نسبت به گروه کمپرسیون افزایش معناداری نشان داد ($P < 0.001$).

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد که عصاره گیاه کاکوتی به علت داشتن ترکیبات فنلی و فلاونوئیدی مانند پولگون دارای اثرات حفاظتی بر سیستم عصبی بوده که می‌تواند ناشی از خواص آنتی اکسیدانی و ضد التهابی در عصاره این گیاه باشد.

واژه‌های کلیدی: آپوپتوز، دزیراسیون، نورون، کاکوتی

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی پیرجنده، ۱۴۰۰: ۲۲۲-۲۳۵.

دربافت: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۵/۱۸

^۱ گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، مشهد، ایران

*نویسنده مسئول: گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، مشهد، ایران

آدرس: مشهد - دانشگاه آزاد اسلامی (واحد مشهد) - دانشکده علوم - گروه زیست شناسی

پست الکترونیکی: maryam_tehranipour@mshdiau.ac.ir تلفن: ۰۹۱۵۵۱۱۰۳۷۰

مقدمه

عملکرد سایر دستگاه‌های بدن مورد توجه اکثر محققان می‌باشد. یکی از گیاهانی که در روند ترمیم سیستم عصبی نقش دارد، گیاه *Ziziphora* کاکوتی است. کاکوتی با نام علمی *Ziziphora clinopodioides* از خانواده نعناعیان (*Lamiaceae*) می‌باشد و گیاهی است علفی، یک ساله، دارای ساقه کوتاه به ارتفاع ۵-۱۵ سانتی‌متر و برگ‌های نوک تیز و باریک که در اغلب نواحی ایران پراکنده‌گی دارد.^(۵) گیاه کاکوتی دارای خاصیت آنتی اکسیدانی و ضدالتهابی است که متنول موجود در گیاه کاکوتی به طور اختصاصی تولید ۳ مدیاتور اصلی التهاب توسط مونوسیت‌ها را مهار می‌کند.^(۶) وجود متنول دارای اثر ضد التهابی بوده که این ترکیب اثر خود را از طریق توقف تولید پیش التهاب‌های بیوشیمیایی مثل لوکوتربین و پروستاگلاندین اعمال کرده و نیز آزاد سازی هیستامین و دیگر میانجی‌های آلرژیک را مهار می‌کند. همچنین متنول موجود در عصاره هیدروالکلی گیاهان خانواده نعناع خاصیت آنتی اکسیدانی اثبات شده‌ای دارد. مطالعات نشان داده‌اند که با افزایش فعالیت آنتی اکسیدانی ترکیب GSH و آنزیم GSH-Px و GR در گروه‌های حاوی متنول باعث کاهش میزان سیتوکین‌های التهابی مانند فاکتورهای نکروز کننده توموری آلفا (TNF- α), ایترلوکین یک بتا (L-1 β 1) و ایترلوکین ۶ (L-61) جلوگیری می‌نماید.^(۷) کاکوتی حاوی غلظت بالایی از آنتی اکسیدان‌ها می‌باشد که این گیاه حاوی بالاترین ترکیبات فنولیک و فلاونوئید است که فلاونوئیدها از طریق چلاته کردن یون‌های فلزی فعالیت آنتی اکسیدانی خود را اعمال می‌کنند. با توجه به اثرات ضد التهابی و آنتی آپوپتوزی عصاره این گیاه احتمال می‌رود که بتوان از آن جهت کاهش شدت ضایعات عصبی و یا بهبود روند ترمیم استفاده نمود.^(۸) بر این اساس این تحقیق با هدف بررسی اثر حفاظت نورومن عصاره هیدروالکلی کاکوتی بر روند آپوپتوز و تعییر بیان ژن‌های کاسپیاز ۳ و ۹ نورون‌های شاخ قدامی نخاع پس از کمپرسیون عصب سیاتیک در موش‌های صحرایی نر انجام شده است.

کاسپیازها جزء خانواده سیستئین پروتئاز هستند که نقش محوری در شروع و فاز اجرایی آپوپتوز ایفا می‌نمایند. به دنبال فعال شدن این آنزیم‌ها روی سوبستراهای خاصی عمل و تعییرات بیوشیمیایی و مورفو‌لوزیک در سلول آپوپتویک ایجاد می‌نمایند. خانواده کاسپیازها در پستانداران دارای ۱۴ عضو است^(۱). تمام کاسپیازها دو مشخصه مهم مشترک دارند، یکی این که سیستئین پروتئاز هستند (حاوی جایگاه فعال سیستئین می‌باشند) و دارای توالی پنتاپتیدی حفظ شده OACXG. دوم این که در سوبسترا، پیوند پپتیدی بین ریشه آسپارتات با اسید آمینه بعدی را می‌شکنند^(۱). نورون‌ها تحت تأثیر عوامل فیزیکی، شیمیایی و پاتولوزیک دچار صدمه می‌شوند و تخریب (دزنازیون) آن‌ها یک صدمه دائمی محسوب می‌شود^(۲). هنگامی که یک عصب قطع می‌شود، ارتباط آکسون با جسم سلولی قطع شده و قطعه دیستال آن از محل ضایعه تا انتهای شروع به دزنازیون همزمان می‌کند. به علاوه دزنازیون تا G اوایلین گره رانویه به‌سمت پروگزیمال نیز ادامه می‌یابد که این فرایند را دزنازیون والرین می‌گویند^(۲). چنانچه میزان تخریب بخش پروگزیمال شدید باشد، اثرات ضایعه رو به عقب به‌سوی جسم سلولی توسعه یافته و سبب دزنازیون مرکزی (تخرب جسم سلولی) می‌شود، اجسام نیسل شکسته شده و در سرتاسر سیتوپلاسم پراکنده می‌شود که این فرآیند را کروماتولیز گویند. همچنین هسته از موقعیت مرکزی خود به‌سمت محیط سلول تعییر مکان می‌دهد و جسم سلولی به‌دلیل تعییرات اسمزی متورم می‌شود^(۳). اگرچه نورون‌ها عموماً پس از تولد فاقد قدرت تکثیر می‌باشند؛ اما می‌توانند در مقابله درجات معینی از ضایعات مقاومت کرده و بهبود یابند. اگر یک فیر عصبی قطع شود هم در اعصاب محیطی و هم در اعصاب مرکزی تعییراتی ایجاد می‌شود که در صورت شدید بودن این تعییرات گاهی منجر به مرگ سلولی از نوع آپوپتوز می‌شود^(۴). استفاده از ماده‌ای که در این مرحله بتواند شدت ضایعات را کاهش دهد و یا به روندهای التیامی شدت بیخشد، می‌تواند راه‌گشایی بسیاری از مشکلات عصبی باشد. در این زمینه بهره جویی از عصاره‌های گیاهی به‌علت طبیعی بودن و نداشتن اثرات جانبی بر

روزهای اول همزمان با کمپرسیون و در روز هفتم به صورت درون صفاقی تزریق شد. رتهای هر گروه با تزریق داخل صفاقی ماده بیهوشی زایلازین ۶ میلی‌گرم و کتابمین ۶۰ میلی‌گرم به نسبت وزن بدن بی‌هوش شدن، سپس عصب سیاتیک پای راست در ناحیه سر استخوان ران توسط پنس قفل‌دار (قفل دوم برای ۶۰ ثانیه) تحت کمپرسیون قرار گرفت (۱۲). پس از کمپرسیون محل ضایعه ضدغوفنی و توسط گیره فلزی بخیه زده شد. بعد از این که موش‌ها هوشیاری اولیه خود را به دست آوردند، به قفسه‌های جداگانه منتقل و در شرایط استاندارد اتاق حیوانات از نظر نور، دما و رطوبت نگهداری شدند. در گروه‌های تیمار اولین تزریق عصاره بلا فاصله بعد از انجام عمل کمپرسیون انجام شد و دو میnen مرحله تزریق درون صفاقی عصاره در گروه‌های تیمار ۷ روز پس از اولین تزریق صورت گرفت. ۲۸ روز پس از کمپرسیون از قطعات نخاعی مربوط به عصب سیاتیک (L4-L6) پس از بیهوشی کامل نمونه برداری انجام شد (۱۳). سپس نمونه‌های نخاع در دو مسیر برای مطالعه بافتی و مطالعه بیان ژن قرار گرفتند. برای مطالعه بافتی از آنجا که بافت عصبی بافتی حساس است و به سرعت دچار فرآیندهای اتوالیز می‌شود و علاوه بر این به علت وجود پرده‌های سخت اطراف نخاع تثبیت کننده نیز به خوبی در آن نفوذ نمی‌کند. برای تثبیت از روش پرفیوژن استفاده شد. در این روش در حیوان بی‌هوش، تثبیت کننده (فرمالین ۱۰ درصد نمکی) در بسترها عروقی جریان می‌یابد (۱۳). پس از اتمام پرفیوژن، نمونه برداری از نخاع انجام شد. ابتدا با قیچی ناحیه قفسه سینه باز شده تمام محتويات قفسه سینه و شکم خارج می‌شود سپس در ناحیه مهره‌های قفسه سینه با اسکارپل ستون مهره‌ها به طور عرضی برش خورده و به آرامی با قیچی نوک باریک سطح شکمی مهره‌ها تا انتهای ستون مهره‌ها برش خورده و برداشته شده و نخاع به صورت کامل خارج می‌شود. برای یکسان بودن نمونه‌برداری در همه نمونه‌ها، نخاع به طور کامل تا انتهای دم اسب جدا شد و از انتهای دم اسب به اندازه ۱۸ میلی‌متر بالا رفته و نمونه‌هایی به طول ۸ میلی‌متر تهیه شد. نمونه‌های تهیه شده به مدت ۲ هفته درون فیکساتور قرار گرفته و پس از آن وارد مرحله پاساژ بافتی شدند. نمونه‌ها پس از طی مراحل پاساژ وارد مرحله برش گیری

روش تحقیق

در این مطالعه به منظور رعایت اصول اخلاقی، کار بر روی حیوانات بر اساس پروتوكل هلسینکی و دستور کار انجمن علوم اعصاب آمریکا انجام شد (۹). گیاه کاکوتی به طور دستچین از استان خراسان رضوی و توابع شهرستان مشهد جمع‌آوری شد. این گیاه توسط مرکز هرباریوم دانشکده علوم دانشگاه آزاد مشهد با کد ۱۰۳۱۳ مورد تأیید قرار گرفت. بعد از شستن با آب معمولی، اجزای گیاه در سایه خشک شدن، سپس به صورت پودر جمع‌آوری شدند. ۵۰ گرم از پودر خشک گیاه کاکوتی داخل کاغذ مخصوص کارتوش ریخته و در دستگاه سوکسله قرار داده شد. برای تهیه عصاره آبی ۳۰۰ میلی‌لیتر آب مقطر در محفظه مخصوص دستگاه ریخته شد و برای تهیه عصاره الکلی ۳۰۰ میلی‌لیتر اتانول ۹۶ درصد در محفظه مخصوص دستگاه ریخته شد. همچنان که کیسه حرارتی دستگاه، آرام آرام گرم می‌شود حلال (آب و الکل) نیز گرم شده و عصاره گیاه کاکوتی با حلال مخلوط گشته و به بالن بر می‌گردد. بدین ترتیب از حجم کل محلول کاسته نمی‌شود. عصاره‌گیری در ۱۰ ساعت صورت گرفت تا اطمینان حاصل شود که تمام عصاره قبل حل در حلال از پودر استخراج شده است. برای حذف حلال عصاره به دست آمده در پلیت‌های با وزن مشخص و استریل ریخته شد و در انکوباتور قرار داده شد تا کاملاً حلال حذف گردید (۱۰). موش‌های صحرایی نر از بخش حیوانات دانشکده پزشکی دانشگاه فردوسی مشهد خردباری شدند. تا زمان انجام آزمایش حیوانات در شرایط نوری استاندارد (۱۲ ساعت نور و ۱۲ ساعت تاریکی) روزانه و درجه حرارت ۲۲ تا ۲۴ درجه سانتی‌گراد در اتاق حیوانات دانشکده علوم دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد نگهداری شدند. آب مورد نیاز حیوانات از آب آشامیدنی شهر و غذای آن‌ها نیز دارای فرمول استاندارد و از شرکت جوانه خراسان تهیه شد. در این تحقیق ۲۴ سر موش صحرایی نر نژاد ویستار با وزن تقریبی ۲۵۰ تا ۳۰۰ گرم به چهار گروه ۶ تابی کنترل، کمپرسیون، کمپرسیون+تیمار با عصاره آبی دوز ۷۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم و کمپرسیون+تیمار با عصاره الکلی با دوز ۷۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم تقسیم شدند. به صورت تجربی در مطالعات قبلی اثبات شده است که این دوزها می‌تواند مؤثر باشد (۱۱). عصاره در ۲ نوبت در

روش انجام آزمایش جهت بررسی بیان ژن استخراج RNA از بافت نخاع به روش سنتونی مواد مورد نیاز:

RNAColumn RNA isolation Kit III کیت استخراج RNA، RNase free (DENAzist)، RNase، سانتریفیوژ، دستگاه هموژنایزر، میکروتیوب ۱/۵ml و ۰/۵ml، نوک سمپلر زرد و آبی، RNase free، سمپلر، ازت مایع.

روش کار

ابتدا از بافت نخاع نمونه برداری شد. سپس مراحل استخراج Column RNA isolation RNA با استفاده از کیت تجاری Kit III (DENAzist) انجام گرفت.

الف: مرحله آماده سازی

- ۱: گرم کردن DR2 تا دمای ۷۰ درجه سانتی‌گراد
- ۲: بافت نخاع در ۳ مرحله در مایع ازت کوپیده می‌شود تا کاملاً پودر شود.

۳: پودر را به میکروتیوب ml ۱/۵ منتقل کرده سپس L μL DR1۱۷۵ به آن اضافه می‌شود.

۴: به مدت ۳۰ ثانیه بافت هموژنیزه می‌شود.
۵: دقیقه در محیط می‌ماند.

ب: شروع استخراج RNA

۱. ۱ml DR2 گرم شده در دمای ۷۰ درجه به میکروتیوب اضافه می‌شود. ۲-۳ بار معکوس سپس به مدت ۵ دقیقه با ۱۳۰۰۰ دور سانتریفیوژ می‌شود.

۲. پس از پایان سانتریفیوژ یک فاز جامد در پایین و یک فاز مایع در بالا ایجاد می‌شود. سپس ۵۰۰ میکرولیتر مایع رویی را با سمپلر به میکروتیوب ml ۱/۵ جدید منتقل کرده و بقیه دور ریخته می‌شود.

۳. ۱ml اتانول ۹۵٪ به مایع مرحله بالا اضافه و ۲-۳ بار معکوس می‌شود.

۴. مایع حاصل بالا فاصله به ستون‌های استخراج منتقل می‌شود.
۵. میکروتیوب به مدت ۱ دقیقه با ۳۰۰۰ دور سانتریفیوژ

شده، برش‌گیری با استفاده از دستگاه میکروتوم انجام شد. برش‌گیری به صورت سریالی صورت گرفت به این صورت که از هر ۳۰ برش ۳ برش متوالی بر روی لام قرار گرفت و در نهایت از هر نمونه ۳۰ لام تهیه شد. و برش‌های سریال ۷ میکرونی تهیه شده با هماتوکسیلین و ائوزین رنگ آمیزی شدند (۱۴). با استفاده از دستگاه فتو میکروسکوپ از منطقه شاخ قدامی نخاع در سمت راست در لام‌های تهیه شده، از ۲ برش متوالی عکس‌های تهیه شد. برای شمارش نورون‌های حرکتی آلفا شاخ قدامی نخاع در سمت راست، از روش دایسکتور^۱ استفاده شد. در این روش در یک چهار چوب مرجع نورون‌ها شمارش می‌شوند. اگر ذره‌ای در چهار چوب مرجع باشد؛ ولی در چهار چوب بعدی (در برش متوالی بعدی) نباشد، در شمارش به حساب می‌آید، اما اگر نورونی در هر دو چهار چوب باشد، در شمارش محسوب نمی‌شود (۱۵). برای بررسی داده‌ها به پارامتر دانسیته نورون‌ها (ND) نیاز بود که از طریق فرمول زیر محاسبه شد (۱۵):

$$ND = \frac{A}{Q} \times \frac{V}{Frame} \times V_{dissector}$$

$\sum Q$: مجموع نورون‌های شمارش شده در یک نمونه

$\sum frame$: مجموع دفعات نمونه برداری شده

$V_{dissector}$: حجم چهار چوب نمونه برداری که برابر است با:

$$V_{dissector} = A \times Frame \times H$$

A : مساحت چهار چوب نمونه برداری

H : فاصله بین دو برش یا ضخامت هر برش

برای آنالیز آماری داده‌ها از نرم افزار Minitab 14 و آزمون Anova و با سطح معنی‌داری $P < 0.05$ استفاده شد و جهت رسم نمودارها از نرم افزار Excell استفاده گردید.

برای بررسی بیان ژن در نمونه‌هایی که بدون پروفیوژن انجام شد به روش ذیل مراحل پیش رفت:

¹Disector

Random hexamer 200ng/ μ l –
DEPC-treated wather –
RT-preMix (2x) –
دستگاه مورد نیاز: دستگاه PCR
روش کار:
برای انجام واکنش RT-PCR از روی RNA، با استفاده از آنزیم Reverse Transcriptase و cDNA آنژیم، برای RT PCR سه جفت پرایمر وجود دارد.
الیگو دی تی 16 Oligo (dT) 16: پرایمری است که ۱۶ باز دارد و همه T به انتهای دم پلی A متصل می‌شود، سپس آنزیم متصل شده و از روی RNA رونویسی می‌کند و cDNA را می‌سازد.
راندم هگزامر Random Hexamer باز به صورت رندوم توالی های ۶ تایی می‌سازد؛ چون طول آن کوتاه است می‌توانند به صورت اتفاقی به RNA متصل شوند سپس آنزیم به انتهای پرایمر متصل می‌شود و رونویسی می‌کند.
mRNA: Specifhic primer مربوط به ژن خاصی است. پرایمر اختصاصی طراحی می‌کنیم. به صورت اختصاصی پرایمر mRNA خود را پیدا می‌کند و رونویسی انجام می‌شود.

cDNA مراحل ساخت

بسته به غلظت RNA در هر نمونه بین ۲ تا ۳/۵ میکرولیتر از نمونه RNA نرمال و تیمار برداشته شد.
Oligo (dT) 16, ۱ Ml به هر نمونه اضافه گردید.
به هر میکروتیوب آنقدر Wather DEPC اضافه گردید که حجم به ۱۰ μ l برسد.
۵ دقیقه در دستگاه PCR در دمای ۷۰ °C قرار داده شد تا ساختارهای ثانویه از بین برود.
نمونه ها چند دقیقه روی یخ قرار گرفت.
به هر میکروتیوب ۱۰ μ l RT premix(2x) اضافه شد سپس توسط سمپلر کاملا میکس گردید.
نمونه ها ۱۰ دقیقه در دمای ۲۵ °C و ۶ دقیقه در دمای ۰ °C انکوبه شدند.

- می‌گردد و پس از هر سانتریفیوژ مایع جمع شده در لوله جمع کننده پایین ستون دور ریخته می‌شود.
۶ μ l DR3 ۵۵۰ به ستون اضافه می‌گردد و به مدت ۱ دقیقه با ۱۳۰۰۰ دور سانتریفیوژ می‌شود.
۷. دوباره ۲۰۰ μ l DR3 به ستون اضافه می‌گردد و به مدت ۲ دقیقه با ۱۳۰۰۰ دور سانتریفیوژ می‌شود.
۸. ستون ها به یک میکروتیوب ۱/۵ ml جدید منتقل می‌شود. و DR4 ۵۰ μ l به ستون اضافه می‌گردد و به مدت ۲ دقیقه در دمای اتاق می‌ماند، سپس ۲ دقیقه با ۸۰۰۰ دور سانتریفیوژ می‌شود.
۹. دوباره ۵۰ μ l DR4 به ستون اضافه می‌گردد و به مدت ۱ دقیقه در دمای اتاق می‌ماند سپس ۲ دقیقه با ۱۳۰۰۰ دور سانتریفیوژ می‌شود.
۱۰. ستون ها دور انداخته می‌شود و ۱۰۰ μ l محلول حاصل حاوی RNA جهت نگهداری در فریزر به ۳ میکروتیوب ۰/۵ ml با نسبت ۲۰ : ۴۰ : ۴۰ منتقل می‌شود.
۱۱. Total RNA تی حاصل توسط دستگاه نانودرایپ تعیین کیفیت و کمیت می‌شود.
۱۲. RNA استخراج شده در فریزر ۷۰ °C - نگهداری می‌شود.

cDNA استخراج شده

با استفاده از تکنیک اسپکتروفوتومتری و دستگاه نانودرایپ از کیفیت RNA و استخراج صحیح آن اطمینان حاصل شد. این دستگاه به طور اتوماتیک غلظت RNA را با استفاده از جذب نوری در طول موج ۲۶۰ نانومتر، محاسبه می‌کند. پس از آماده سازی نمونه و گذاردن آن در مکان قارگیری نمونه، دستگاه غلظت نمونه مورد نظر را در طول موج مربوطه، بر حسب نانوگرم بر میکرولیتر، محاسبه می‌نماید (۱۶).

cDNA سنتز

مواد مورد نیاز:

Total RNA –

Oligo (dT) 16 500ng/ μ l –

شده با رنگ های فلورسانس در انتهای^۵ ۳' استفاده می شود، که امکان بررسی میزان محصول PCR را بدون جداسازی آنها در روش های الکتروفورز در ژل آگاروز یا ژل پلی آکریل آمید می دهد.

پروتکل Real time PCR برای تعیین بیان ژن

کاسپاز ۳ و ۹

Real- Time PCR

پروتکل پیشنهادی مطابق جدول ۱ می باشد.

برای توقف واکنش نمونه ها به مدت ۱۰ دقیقه در دمای ۰°C قرار گرفتند.

پس از اتمام کار نمونه ها به فریزر ۲۰°C منتقل شدند.

در این روش از کاوشگرها یا پروب های هیبریداسیون نشان دار

جدول ۱- توالی پرایمر مورد استفاده برای بررسی بیان ژن کاسپاز ۳ و GAPDH

ژن	توالی پرایمر	دما
کاسپاز ۳	GCTGACTTCCTGTATGCTTAC GGAAGGTGGCAACGGAAT	57.87 55.97
GAPDH	ATTGCTGACAGGATGCAGAA	55.25

جدول ۲- توالی پرایمر مورد استفاده برای بررسی بیان ژن کاسپاز ۹ و GAPDH

ژن	توالی پرایمر	دما
کاسپاز ۹	TCTCTTCATCTCCTGCTTAG GCAAAGGAGCAGAGAGTA	53.69 55.25
GAPDH	TAGAGCCACCAATCCACAC	56.67

مواد مورد نیاز برای RT PCR جهت مقدار بیان ژن کاسپاز ۳ و کاسپاز ۹ مطابق جدول ۳ می باشد.

جدول ۳- مواد مورد نیاز RT PCR

ترکیبات	حجم	نهایی
SYBR Green PCR Master mix (2x)	10ul	1x
Forward primer	2ul	100um
Reverse primer	2ul	100um
Template Cdna	2ul	0.5-1um
Sterilized D.W	4ul	-
Total volume	20ul	-

برنامه دمایی ۹ برای بیان ژن کاسپاز ۳ و کاسپاز ۹ Real Time PCR

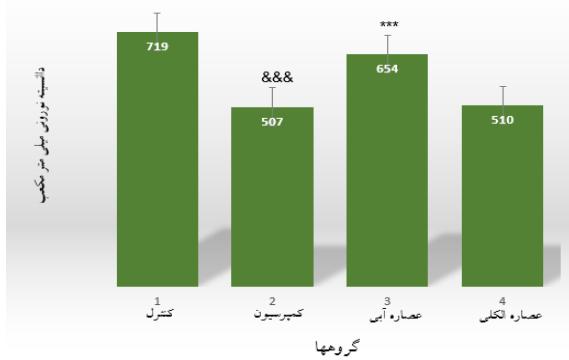
جدول ۴- برنامه دمایی Real Time PCR برای بیان ژن کاسپاز ۳ و کاسپاز ۹

دما	زمان	سیکل
95	1min	1
95	15sec	
59	30sec	40
72	30sec	
95	10min	1

یافته‌ها

شمارش نورون‌های حرکتی آلفا و دانسیته نورونی در شاخ قدامی نخاع در گروه‌های مختلف نشان داد که پدیده کمپرسیون باعث کاهش معنی‌دار دانسیته نورونی در نورون‌های شاخ قدامی نخاع پس از کمپرسیون نسبت به گروه کنترل شده ($P<0.001$) و در گروه‌های تیمار در مقایسه با کمپرسیون دانسیته نورونی افزایش یافته است ($P<0.001$). بیشترین اثرات حفاظت نورونی مربوط به عصاره آبی بود.

با توجه به مقدار $P<0.001$ تست آماری نشان می‌دهد که بین گروه کمپرسیون و گروه تیمار عصاره آبی (کمپرسیون+تیمار با دوز ۷۵ میلی‌گرم/کیلوگرم) تفاوت معنی‌داری در دانسیته تعداد نورون‌ها وجود دارد (نمودار ۱) و این معناداری به صورت افزایش دانسیته تعداد نورون‌ها دیده می‌شود. ولی در گروه تیمار با عصاره الکلی دوز ۷۵ دانسیته نورونی نسبت به کمپرسیون افزایش معنی‌داری ندارد ($P=0.9$).

نمودار ۱ - مقایسه دانسیته تعداد نورون‌های حرکتی آلفا در شاخ قدامی نیمه راست نخاع بین گروه کمپرسیون و سایر گروه‌ها (کنترل، کمپرسیون، عصاره آبی، ۷۵، عصاره الکلی) ($n=6$). در هر گروه اعداد بیانگر میانگین دانسیته نورونی \pm انحراف استاندارد می‌باشد.

***: اختلاف معنی‌داری بین گروه‌های تیمار با گروه کمپرسیون ($P<0.001$).

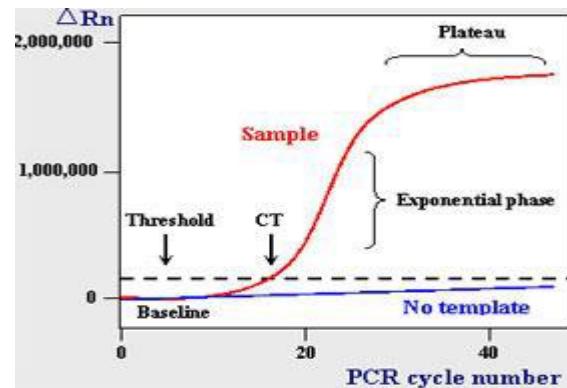
****: اختلاف معنی‌داری بین گروه کمپرسیون با گروه کنترل ($P<0.001$).

مراحل Real time PCR

به طور کلی Real time PCR چند مرحله دارد (تصویر ۱):
فاز اول: The baseline region با وجود اینکه محصول دو رشته‌ای وجود دارد ولی نور آن قابل ردیابی نیست.
فاز دوم: The exponential phase: محصول دو رشته‌ای در هر چرخه دو برابر می‌شود و رشد نمایی مربوط به واکنش شروع می‌شود.

فاز سوم: The liner phase: ترکیبات واکنش و کارایی آن‌ها روبه اتمام است.

فاز چهارم: The plateau phase: ترکیبات واکنش از بین می‌روند و افزایش در میزان فلورسنت مشاهده نمی‌شود (۱۷).

تصویر ۱ - مراحل Real time PCR

آنالیز آماری داده‌ها

برای آنالیز آماری داده‌ها از نرم افزار MxPro و آزمون Anova با سطح معنی‌داری $P<0.05$ استفاده شد و برای رسم نمودارها از نرم افزار Excell استفاده گردید.

ملاحظات اخلاقی

پایان‌نامه با عنوان بررسی اثر عصاره‌های آبی و الکلی گیاه کاکوتی بر روند آپوپتوز و تعییر بیان ژن‌های کاسپاز ۳ و ۹ در نورون‌های شاخ قدامی نخاع پس از کمپرسیون عصب سیاتیک در رت نر در دانشگاه آزاد اسلامی- واحد مشهد بررسی و با شناسه IR.IAU.MSHD.REC.1399.108 مصوب گردید.

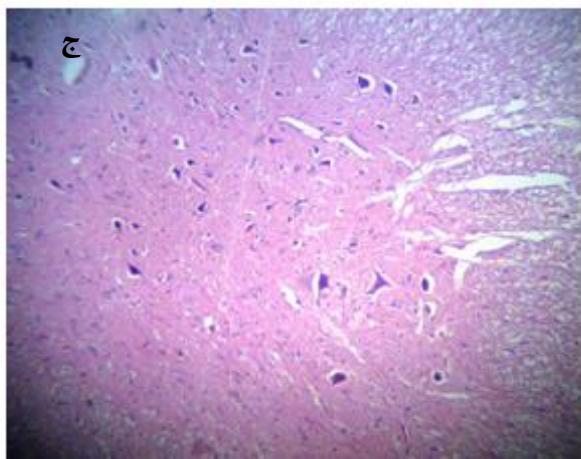
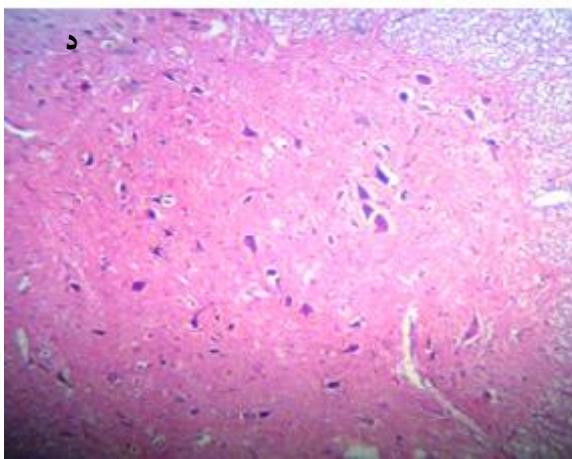
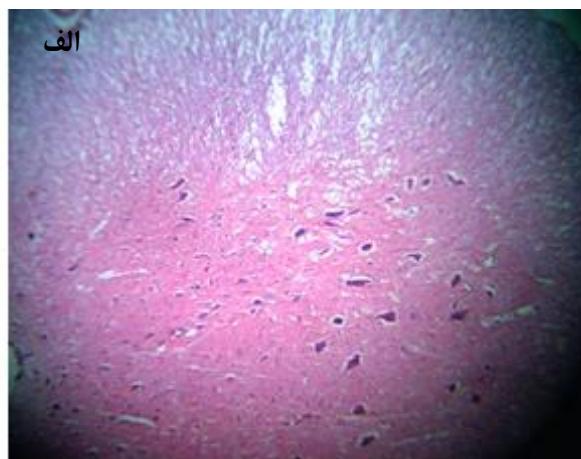
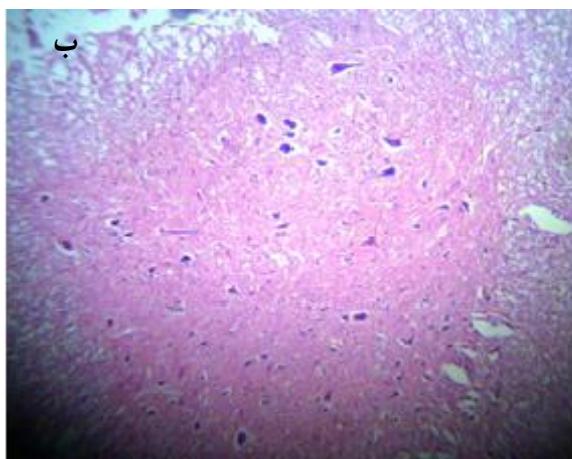
نمودار ۲- مقایسه دانسیته تعداد نورون های حرکتی آلفا شاخ قدامی نخاع در گروه های تیمار الكلی و آبی (تعداد=۶)

در هر گروه اعداد نشان دهنده میانگین \pm انحراف معیار می باشد.

* نشان دهنده سطح معنی داری ($P<0.05$).

با توجه به مقدار تست آماری $P=0.01$ نشان می دهد که بین گروه تیمار عصاره الكلی (کمپرسیون+تیمار با دوز ۷۵ میلی گرم / کیلو گرم) و گروه تیمار عصاره آبی (کمپرسیون+تیمار با دوز ۷۵ میلی گرم / کیلو گرم) تفاوت معنی داری در دانسیته تعداد نورون ها وجود دارد ($P<0.05$). (نمودار ۲) و این معناداری به صورت افزایش دانسیته تعداد نورون ها در گروه آبی دیده می شود.

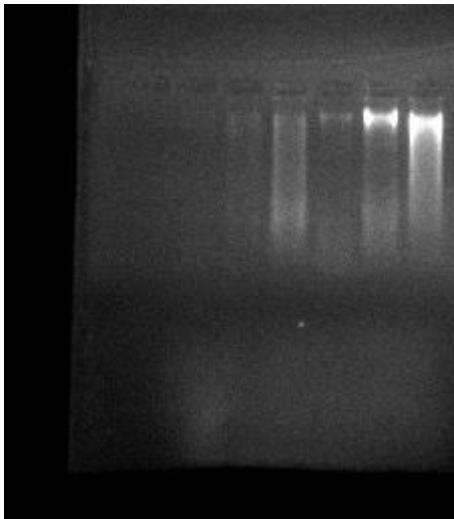
برای بررسی نتایج حاصل از تحقیق انجام شده، تصاویر تهیه شده از برش های بافتی نخاع برای بررسی آلفا موتونورون های نخاع در نیمه راست شاخ قدامی مورد بررسی قرار گرفت (تصویر ۱).

تصویر ۲- برش عرضی شاخ قدامی نخاع در گروه های مختلف (درشت نمایی $100\times$). رنگ آمیزی هماتوکسیلین اوزین

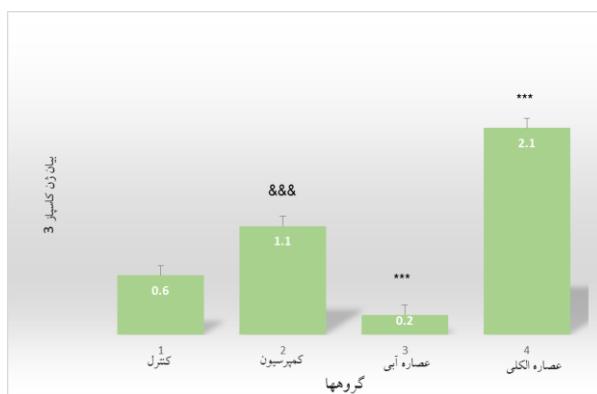
الف: گروه کنترل، ب: گروه کمپرسیون، ج: گروه تیمار با عصاره آبی، د: گروه تیمار با عصاره الكلی (درشت نمایی $100\times$)

گروه های تیمار آبی و الکلی در ستون های آخر نشان داده شده اند تصویر (۲).

تصویر ۳- نتایج حاصل از ژل الکتروفورز

نتایج حاصل از بیان ژن کاسپاز ۳ در گروه های مختلف
در مقایسه بیان ژن کاسپاز ۳ بین گروه های (کنترل و کمپرسیون) و گروه کمپرسیون با گروه های عصاره الکلی و عصاره آبی مقدار P اختلاف معنی داری را نشان می دهد ($P < 0.001$).

نمودار ۳- مقایسه شدت بیان ژن کاسپاز ۳ بین گروه های مختلف

در هر گروه اعداد نشان دهنده میانگین \pm انحراف معیار می باشد.

*** نشان دهنده سطح معنی داری ($P < 0.001$).

&&& مقایسه گروه کنترل با کمپرسیون را نشان می دهد.

*** مقایسه گروه های تیمار با کمپرسیون را نشان می دهد.

در گروه کنترل جسم سلولی نورون های سالم می باشد. هسته در مرکز قرار گرفته و شکل نورون ها به حالت کروی است.

در گروه کمپرسیون هسته به کنار رانده شده است و به تدریج در حال ناپدید شدن است. نورون ها از حالت کروی خارج شده و ظاهر چندوجهی به خود گرفته است.

در گروه تیمار با عصاره آبی تزریق عصاره با (دوز ۷۵ میلی گرم بر کیلو گرم) پس از کمپرسیون عصب سیاتیک موجب تغییرات رژنراسیون در آکسون در آکسون می شود. به دنبال تغییرات رژنراسیون در آکسون، در بعضی سلول ها جسم سلولی به حالت طبیعی در آمده، و تورم سلولی کم می شود. این تغییرات در عصاره آبی مشهودتر است. در گروه تیمار شده با عصاره الکلی تغییر محسوسی در شکل نورون ها مشاهده نمی شود. ظاهراً اجزای موثر گیاه در این عصاره نبوده است.

نتایج حاصل از نانودرای
برای اندازه گیری و اطمینان از کمیت RNA استخراج شده، کمیت توتال RNA به روش نانودرای مورد سنجش قرار گرفت و نتایج حاصل در جدول ۵ درج شده است.

جدول ۵- غلظت RNA استخراج شده

غلظت	گروه
RNA($\mu\text{g}/\mu\text{L}$)	
۰/۰۵	کنترل
۰/۰۱	کمپرسیون
۰/۱	کمپرسیون + عصاره آبی با دوز ۷۵ میلی گرم
۰/۰۳	کمپرسیون + عصاره الکلی با دوز ۷۵ میلی گرم

نتایج حاصل از Run RNA ها روی ژل الکتروفورز
نمونه های RNA استخراج شده جهت بررسی کیفیت آن بر روی ژل آگاروز ۱/۵ درصد ران گردید، ستون اول Ladder (100bp) را نشان می دهد و ستون های دیگر RNA های موجود را به صورت ۳ باند مجزا نشان می دهد. همانطور که در نتایج نانودرای نیز مشاهده می شود گروه کنترل در ستون دوم و به ترتیب

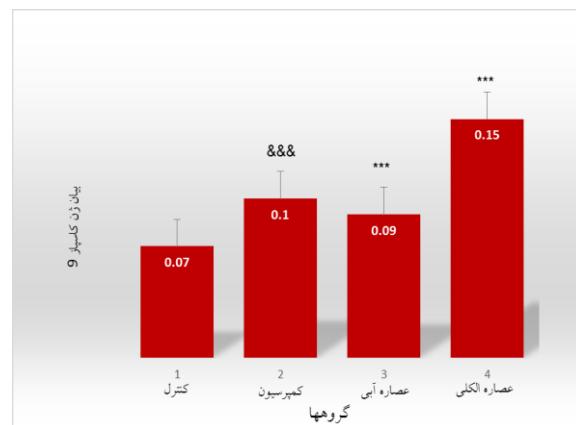
در شاخ قدامی نخاع شده و در نهایت دانسیته نورونی در گروه کمپرسیون در مقایسه با کنترل کاهش معنا داری دارد (نمودار۱). کمپرسیون عصب یکی از عوامل به وجود آورندۀ ضایعه در اعصاب محیطی می‌باشد. به دنبال کمپرسیون عصب سیاتیک وقایع بیولوژیکی متعددی در سطح سلولی و مولکولی روی می‌دهد که از آن جمله می‌توان به بروز آپوپتوزیس، افزایش ورود کلسیم به درون نورون، آزادشدن نوروترانسمیترهای تحریکی مانند گلوتامات، فعال شدن پروتئاز کالپین، ایجاد رادیکال‌های آزاد و فعال شدن فرآیندهای التهابی اشاره نمود و اگر کمپرسیون عصب شدید باشد منجر به دژنراسیون مرکزی در نخاع می‌گردد (۱۹).

چنانچه در نتایج حاصل از این تحقیق مرگ نورونی در گروه کمپرسیون اتفاق افتاده که کاهش دانسیته نورونی در این گروه شاهد این اتفاق است، به نظر می‌رسد برای ترمیم ضایعه عصب محیطی باید از ماده‌ای استفاده نمود که توانایی مهار یا به تعویق اندختن روندهای تخریبی فوق را داشته باشد و احتمالاً استفاده از کاکوتی که دارای طیف وسیعی از خواص فارماکولوژیکی و ویژگی‌های بارز آنتی‌اسیدانی و ضد التهابی است، می‌تواند در حفاظت از عصب امید بخش باشد (۲۰).

از جمله ترکیبات طبیعی موجود در گیاهان خانواده نعناعیان لیمونن، کارواکرول، کاما ترپین، سینئول، بتاکاروتون، نیاسین و تیمول می‌باشد. در مطالعه‌ای که توسط گلشنی و همکارانبر روی گیاهی از خانواده نعناعیان *Dracocephalum kotschyii* صورت گرفت مشخص شد که این گیاه به دلیل وجود ترکیباتی نظیر لیمونن و آلفا ترپینئول دارای خاصیت ضد دردی می‌باشد (۲۱).

همچنین یکی از ترکیبات عمدۀ و اصلی گیاه کاکوتی ماده‌ای به نام پولگون می‌باشد که اثرات ضد دردی و ضد التهابی آن به خوبی مشخص شده است (۲۲). گیاه کاکوتی احتمالاً به واسطه داشتن مواد مؤثری چون پولگون که اثرات التهابی آن طبق تجربیات قبلی اثبات شده است، اثرات ترمیمی خود را القا کرده است. چنان که نتایج دانسیته نورونی در گروه‌های تیمار عصاره آبی و عصاره الکلی افزایشی معنی‌داری را در هر دو گروه نسبت به گروه کمپرسیون نشان می‌دهد. آنالیز آماری داده‌ها اختلاف بین دانسیته نورونی گروه

نتایج حاصل از بیان ژن کاسپاز ۹ در گروه‌های مختلف در مقایسه بیان ژن کاسپاز ۹ بین گروه‌های (کنترل و کمپرسیون) و گروه کمپرسیون با گروه‌های عصاره الکلی و عصاره آبی مقدار P اختلاف معنی‌داری را نشان می‌دهد ($P < 0.001$).

نمودار ۴- مقایسه شدت بیان ژن کاسپاز ۹ بین گروه‌های مختلف در هر گروه اعداد نشان دهنده میانگین \pm انحراف میار می‌باشد.
** نشان دهنده سطح معنی‌داری ($P < 0.001$).
&&& مقایسه گروه کنترل با کمپرسیون را نشان می‌دهد.
*** مقایسه گروه‌های تیمار با کمپرسیون را نشان می‌دهد.

بحث

ضایعات سیستم عصبی گاهی غیر قابل برگشت و جبران ناپذیرند و باعث از کار افتادگی فرد و جامعه می‌شوند. در روند کمپرسیون عصب، فرایندهای التهابی فعال می‌شوند. چند ساعت پس از قطع مکانیکی اعصاب و رشته‌های عصبی، سلول‌های التهابی به منطقه آسیب دیده وارد شده و باعث پدید آمدن محیط شیمیایی زیب ان اور و آسیب بیشتر می‌شوند (۱۸).

همان طور که در قسمت نتایج مشاهده می‌گردد تعداد آلفا موتونورون‌های شاخ قدامی در گروه کمپرسیون نسبت به گروه کنترل کاهش معنی‌داری داشته است و این به این معناست که کمپرسیون عصب سیاتیک جانور سبب پدید آمدن اثرات دژنراسیون مرکزی به صورت رتروگراد به سمت جسم سلولی نورون‌های حرکتی

فرایندهای آپوپتوz باشد.

نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که مقایسه بیان ژن کاسپاز ۳ بین گروه‌های (کنترل و کمپرسیون) افزایش معنی‌داری را در گروه کمپرسیون نشان می‌دهد. مقایسه گروه کمپرسیون با گروه‌های تیمار با عصاره آبی و الکلی نشان داد که در عصاره آبی کاهش معنی‌دار و در عصاره الکلی افزایش معنی‌داری برای بیان ژن کاسپاز ۳ مشاهده می‌شود. کاهش بیان ژن کاسپاز ۳ که از عوامل پیش برنده آپوپتوz است می‌تواند گویای این باشد که روندهای ترمیمی ایجاد شده در گروه تیمار شده با عصاره آبی کاکوتی از طریق مهار یا کاهش مسیر آپوپتوz داخل سلولی بوده است (۳).

در این تحقیق در گروه تیمار با عصاره آبی کمترین میزان بیان ژن کاسپاز ۳ مشاهده شد که با نتایج تعداد نورون‌ها که بیشترین افزایش را در این گروه نشان می‌داد، همخوانی دارد. ظاهرآ مواد موثر این گیاه بیشتر در عصاره آبی محلول بوده که ترمیم را افزایش داده است.

میزان بیان ژن کاسپاز ۹ در گروه کمپرسیون نسبت به کنترل افزایش قابل توجهی داشته که نشان دهنده القای آپوپتوz در این گروه است. بیشترین میزان بیان ژن کاسپاز ۹ در گروه تیمار با عصاره الکلی است که نشان دهنده القای آپوپتوz است و با نتایج دانسیته نورونی که به صورت کاهشی در این گروه است همخوانی دارد. در عصاره آبی بیان ژن کاسپاز ۹ نسبت به کمپرسیون کاهش پیدا کرده است که در این گروه القای آپوپتوz کاهش معناداری داشته است.

نتایج نشان می‌دهد که ظاهرآ عصاره آبی این گیاه توانسته به طور مؤثری بیان ژن‌های کاسپاز ۳ و ۹ را کاهش دهد؛ بنابراین احتمالاً اثرات رژئراسیونی مشهود این عصاره مربوط به مسیرهای سیگنالینگ کاسپازی می‌باشد.

با بررسی نتایج این پژوهش مشخص شد که در لامهای میکروسکوپ نوری در گروه کنترل هسته در مرکز قرار دارد و شکل نورون کروی بوده است؛ ولی در گروه کمپرسیون هسته در کنار و چروکیده می‌باشد؛ در گروه‌های تیمار نورون‌ها مجدداً به سمت مرکز سلول برگشته است که در گروه تیمار با عصاره آبی هسته‌ها واضح‌تر

تجربی با عصاره آبی با کمپرسیون را معنی‌دار توضیح می‌دهد. در حالی که این افزایش در گروه تجربی الکلی معنی‌دار نیست. از آنجایی که آنتی اکسیدان‌ها نقش ارزنده‌ای در حفاظت نورونی بر عهده دارند و کاکوتی دارای آثار بارز آنتی اکسیدانی است و در پژوهش‌های متعدد اثرات ضد اکسایشی عصاره و ترکیبات تشکیل دهنده آن گزارش شده است؛ بنابراین احتمال دارد اثرات ترمیمی عصاره‌های این گیاه به علت اثرات آنتی اکسیدانی گیاه باشد. در مقایسه دوتایی گروه‌های تیمار آبی با تیمار الکلی آنالیز آماری داده‌ها نشان داد که اختلاف معنی‌داری بین این دو گروه مشاهده می‌شود. به طوری که گروه تیمار با عصاره آبی افزایش معنی‌داری را در دانسیته نورونی نسبت به گروه تیمار با عصاره الکلی نشان می‌دهد. این اثر احتمالاً به دلیل فلاونوئیدهای موجود در عصاره آبی است. شواهد نشان می‌دهد که فلاونوئیدها باقی نورونی و رشد آکسون پس از آسیب عصبی را حمایت می‌کند که نتایج به دست آمده از این تحقیق با بهبود سلول‌های عصبی در گروه تیمار احتمالاً نشان دهنده عملکرد فلاونوئیدهای موجود در عصاره گیاه کاکوتی در روی سلول‌های آسیب دیده بوده است (۲۳). فلاونوئیدها از طریق چلاته کردن یون‌های فلزی فعالیت آنتی اکسیدانی خود را اعمال می‌کنند. در این تحقیق خاصیت آنتی اکسیدانی بالا را به وجود این ترکیبات فنولی و فلاونوئیدی نسبت می‌دهند (۲۴). در بررسی نتایج بیان ژن مربوط به کاسپاز ۳ و ۹ در گروه کمپرسیون افزایش معنی‌داری را نسبت به گروه کنترل نشان داد) که احتمالاً مرگ سلولی ایجاد شده از طریق القای کمپرسیون به علت افزایش بیان ژن‌های کاسپاز ۳ و ۹ می‌تواند باشد. این کاسپازها مسیر داخلی آپوپتوz را راه اندازی می‌کنند. صرف نظر از محرک‌ها، این مسیر نتیجه افزایش نفوذپذیری میتوکندری و انتشار مولکول‌های پروآپوپتوتیک مانند سیتوکروم-С به سیتوپلاسمی ایجاد می‌شود. محرک‌های داخلی مانند آسیب‌های غیرقابل جریان ژنتیکی، هیبوکسیا، غلظت‌های بسیار بالایی از Ca^{2+} -سیتوکوار و استرس اکسیداتیو شدید، برخی از عوامل ایجاد آپوپتوz درون سلولی هستند (۲۵). معمولاً کمپرسیون عصب یک نوع استرس اکسیداتیو شدید در حیوان ایجاد می‌کند که پیامد آن ورود عظیمی از یون‌های کلسیم به سلول می‌باشد؛ بنابراین می‌تواند عاملی برای ایجاد

نرمال گزارش می کند. احتمالاً فراکسیون عصاره آبی گیاه کاکوتی دارای جز موثری است که باعث این بهبودی می شود.

دیده می شوند و تشابه بیشتری به گروه کنترل نشان می دهد.

نتیجه گیری

تقدیر و تشکر

این تحقیق حاصل پایان نامه با کد ۲۱۴۵۰ است که در گروه زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد صورت گرفت. از مدیریت محترم گروه زیست شناسی سرکار خانم دکتر بالاتر از کمال تشکر و قدردانی را دارم.

تضاد منافع

نویسندهای این مقاله اعلام می دارند که هیچ گونه تضاد منافعی در پژوهش حاضر وجود ندارد.

نتایج حاصل از این تحقیق نشان داد که کمپرسیون عصب سیاتیک سبب ضایعات سیستم عصبی مرکزی شده است؛ به گونه ای که باعث دزنه شدن جسم سلولی نورون ها در نخاع می شود. تیمار گروه ها با عصاره های آبی و الکلی گیاه کاکوتی باعث بهبود نسبی روندهای آپوپتوزی القا شده گردید؛ به طوری که در گروه تیمار شده با عصاره آبی تعداد نورون ها به گروه کنترل نزدیک شده و بیان ۳ ن کاسپاز ۳ و ۹ نسبت به گروه کمپرسیون کاهش یافته که حاکی از مهار آپوپتوز و پیشرفت رژنراسیون سلول است. مشاهدات میکروسکوپ نوری وضعیت سلول ها را در این گروه مشابه سلول

منابع:

- 1- Tehranipour M, Baharara J, Mostafaee M. The neuroprotective effect of CSF interaperitoneal injection on alpha motor degeneration after sciatic nerve compression in rat. *J Arak Uni Med Sci*. 2009; 12(3): 101-8. [Persian]. [Link](#)
- 2- Tehranipour M, Javadmoosavi Z. The Neuroprotective Effect of Alcoholic Extract of Cannabis Sativa on Neuronal Density of Spinal Cord Alpha Motoneurons after Sciatic Nerve Injury in Rats. *J Shahid Sadoughi Uni Med Sci*. 2011; 19(3): 339-49. [Persian]. [Link](#)
- 3- Coleman MP, Conforti L, Buckmaster EA, Tarlton A, Ewing RM, Brown MC, et al. An 85- kb tandem triplication in the slow Wallerian degeneration (Wlds) mouse. *Proc Natl Acad Sci USA*. 1998; 95(17): 9985-90. DOI: [10.1073/pnas.95.17.9985](https://doi.org/10.1073/pnas.95.17.9985)
- 4- Lebel-Hardenack S, Grant SR. Genetics of sex determination in flowering plants. *Trends Plant Sci*. 1997; 2(4): 130-6. DOI: [10.1016/S1360-1385\(97\)01012-1](https://doi.org/10.1016/S1360-1385(97)01012-1)
- 5- Zeinali H, Arzani A, Razmjoo R, Rezaee MB. Evaluation of Oil Compositions of Iranian Mints (*Mentha* ssp.). 2005; 17: 156-59. DOI: [10.1080/10412905.2005.9698863](https://doi.org/10.1080/10412905.2005.9698863)
- 6- Salehi P, Sonboli A, Eftekhar F, NejadEbrahimi S, Yousefzadi M. Essential oil composition, antibacterial and antioxidant activity of the oil and various extracts of *Ziziphora clinopodioides* subsp. *rigida* (BOISS.) RECH. f. from Iran. *Biol Pharm Bull* 2005; 28(10): 1892-6. DOI: [10.1248/bpb.28.1892](https://doi.org/10.1248/bpb.28.1892).
- 7- Basak S, Hoffmann A. Crosstalk via the NF-kappaB signaling system. *Cytokine Growth Factor Rev*. 2008; 19(3-4): 187-197. DOI: [10.1016/j.cytogfr.2008.04.005](https://doi.org/10.1016/j.cytogfr.2008.04.005)
- 8- Aris A, Marrinhais E, Carvalho R, Dias C, Saavedra MJ. Phytochemical Composition and Antibacterial Activity of a hydroalcoholic Extract of *Pterospartum tridentatum* and *Mentha Pulegium* against *Staphylococcus aureus* Isolates. *Biomed Res Int*. 2016; 2016:5201879.1-12. DOI: [10.1155/2016/5201879](https://doi.org/10.1155/2016/5201879)
- 9- Fadaei F, Zahedi L, Farahani Z, Ghasemzade N. Review of two version of declaration of Helsinki (2013 and 2008): challenges and changes. *J Med Ethics Hist Med*. 2016; 9 (3); 75-92. [Link](#)
- 10- Cicchetti E, Chaintreau A. Comparison of extraction techniques and modeling of accelerated solvent extraction for the authentication of natural vanilla flavors. *J Sep Sci*. 2009; 32(11): 1957-64. DOI: [10.1002/jssc.200800650](https://doi.org/10.1002/jssc.200800650)

- 11- Tehranipour M, Attariyan F. The neuroprotective effect of stachys lavandulifolia Vahl leaves aqueous extract on the density of alpha neurons in anterior horn of spinal cord after sciatic nerve compression in rats. J Shahrekord Univ Med Sci. 2015; 17(2): 119-126. [Persian]. [Link](#)
- 12- Alikhanzade M, Tehranipour M, Khayatzade J. The study of effect of aquatic extracts of Achillea biebersteinii leave on repair alpha motoneurons after sciatic nerve injury in rat. J Shahrekord Univ Med Sci. 2013; 15(4): 16-25. [Persian]. [Link](#)
- 13- Razavi M, Tehranipour M, Khayatzade J .Effects of aqueous extract saliva chloroleuca leaves on degeneration alpha motoneurons in spinal cord after sciatic nerve compression in rat. J Shahrekord Univ Med Sci. 2014; 16(2): 22-30. [Link](#)
- 14- Behnam-Rasouli M, Nikravesh M, Mahdavi-Shahri N, Tehranipour M. Post-Operative time effect after sciatic nerve crush on the number of alpha motonrurons using asterio gical counting metod (Dissector). Iran Biomed j. 2000; 4(1): 45-9. [Persian]. [Link](#)
- 15- Sterio DC. The unbiased estimation of number and sizes of arbitrary particles using the disector. J Microsc. 1994; 134(Pt 2): 127-36. DOI: [10.1111/j.1365-2818.1984.tb02501.x](https://doi.org/10.1111/j.1365-2818.1984.tb02501.x)
- 16- Atawodi S.E, Atawodi J.C, Dzikwi A. Polymerase chain reaction: Theory, practice and application: A review. 2011; Sahel Med. 2010; 13(2): 54-63. DOI: [10.4314/smj2.v13i2.64834](https://doi.org/10.4314/smj2.v13i2.64834)
- 17- Jeon S, Kumar Jha M, Ock J, Suk K. Role of Lipocalin-2-Chemokine Axis in the Development of Neuropathic Pain following Peripheral Nerve Injury. J Biol Chem. 2013; 288(33): 24116-27. DOI: [10.1074/jbc.M113.454140](https://doi.org/10.1074/jbc.M113.454140)
- 18- Rowinsky E, Donehower R. The clinical pharmacology and use of antimicrotubule agents in cancer chemotherapeutics. Pharmacol Ther. 1991; 52(1): 35-84. DOI: [10.1016/0163-7258\(91\)90086-2](https://doi.org/10.1016/0163-7258(91)90086-2)
- 19- Hanz Sh, Fainzilber M. Retrograde signaling in injured nerve - the axon reaction revisited. J Neurochem. 2006; 99(1): 13-9. DOI: [10.1111/j.1471-4159.2006.04089.x](https://doi.org/10.1111/j.1471-4159.2006.04089.x)
- 20- Mohamed A, Shoker A, Bendjelloul F, Mare A, Alzrigh M, Benghuzzi Het al. Improvement of experimental allergic encephalomyelitis (EAE) by thymoquinone: an oxidative stress inhibitor. Biomed Sci Instrum. 2003; 39: 440-5. [Link](#)
- 21- Golshani S, Karamkhani F, Monsef Esfehani HR, Abdollahi M. Antinociceptive effects of the essential oil of Dracaenaceae kotschyii in the mouse writhing test. J Pharma Pharmaceut Sci 2004; 7(1): 76-9. [Link](#)
- 22- De Sousa DP, Junior EV, Oliveira FS, De Almeida RN, Nunes XP, Barbosa-Filho JM. Antinociceptive activity of structural analogues of rotundifolone: structure-activity relationship. Z Nature Forsch [C] 2007; 62 (1-2): 39-42. [Link](#)
- 23- Stankiewicz AR, Lachapelle G, Foo CP, Radicioni SM, Mosser DD. Hsp70 inhibits heat-induced apoptosis upstream of mitochondria by preventing Bax translocation. J Biol Chem. 2005; 280: 38729–38733. DOI: [10.1074/jbc.M509497200](https://doi.org/10.1074/jbc.M509497200)
- 24- Kang MH, Reynolds CP, Bcl-2 inhibitors: Targeting mitochondrial apoptotic pathways in cancer therapy. Clin Cancer Res. 2009, 15(4): 1126-1132. DOI: [10.1158/1078-0432.CCR-08-0144](https://doi.org/10.1158/1078-0432.CCR-08-0144)
- 25- Goldar S, Shekari Khaniani M, Mansoori Derakhshan S, Baradaran B. Molecular mechanisms of apoptosis and roles in cancer development and treatment. Asian Pac J Cancer Prev. 2015; 16(6): 2129-44. DOI: [10.7314/apjcp.2015.16.6.2129](https://doi.org/10.7314/apjcp.2015.16.6.2129).